Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolys & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fia-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 134.—Anul LIX. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 16 (28) Iunie 1896.

Evenimentele din Orient.

Una dintre cele mai importante cestiunĭ politice europene este fără îndoiélă cestiunea orientală, care apare din când în când pe orisontul politic, acum sub o formă, acum sub alta, punênd pe gândurĭ întreaga lume politică.

Odată o provócă Bulgarii, altădată Macedonenii, Armenii séu Cretenii, aşa încât Turcia e mereu ameninţată de isbucnirea unei revoluţiunĭ.

Ne aducem aminte, că în iérna trecută s'au iscat grave turburărĭ în Armenia, s'au comis atrocităţĭ şi măcelurĭ din partea poporaţiunei musulmane în contra Armenilor. Inalta Pórtă s'a încercat a potoli rĕscóla prin mĕsurĭ violente, dér înzadar, căcĭ strigătele de durere ale poporaţiunei armene schingiuite rĕsunară în Europa întrégă, câştigând simpatii pentru causa armeană. Marile puterĭ europene se vĕdură obligate moralicesce a face demersurĭ amicale pe lângă guvernul otoman pentru a se da reforme Armenilor.

Nu trecù multă vreme şi în altă parte se ivì spectrul unei revoluţiunĭ, şi adecă în Creta, a cărei poporaţiune grecéscă de multe-orĭ s'a încercat sĕ scuture jugul turcesc şi sĕ se unéscă cu patria mumă, Grecia.

Mai multe revoluţiunĭ ale Cretenilor au fost suprimate cu forţa armelor, până când în fine Europa a trebuit sĕ intervină şi astfel s'a încheiat tratatul dela Haleppa din anul 1878, precum şi articolul referitor la Creta din tratatul dela Berlin din 1879, prin carĭ Pórta se obliga sĕ facă reforme în Creta. Aceste tratate au rĕmas însĕ numai pe hârtiă, căcĭ poporaţiunea cretensă a fost espusă şi de aicĭ înainte la atrocităţĭ din partea stăpânirei turcescĭ.

Incă din tómna trecută au început Cretenii în mod serios şi energic a-şĭ manifesta nemulţămirea faţă de stăpânirea turcéscă, cerênd cu insistenţă ameliorarea sórtei lor. S'au constituit în comitete secrete, sprijiniţĭ de conaţionalii lor din Grecia, organisând trupe de insurgenţĭ, carĭ cu armele în mână caută a-şĭ dobêndi independenţa patriei lor.

Pórta otomană, îngrigiată din causa acestor turburărĭ, a numit un vali (guvernator) militar, dându-i putere discreţionară şi o formidabilă forţă armată. Cretenii însĕ nu s'au supus, ba au început lupta cu trupele guvernului, provocând astfel represalii sângerose.

Telegraful în fiă-care di ne anunţă încăerărĭ sângerόse, cădênd victime din ambele părţĭ. Cretenii sunt sprijiniţĭ, se dice, chiar de către guvernul grecesc.

Puterile garante, semnatare ale tratatului de Berlin, au decis, ca în deplin acord sĕ intervină în mod amical pe lângă Pórtă, pentru ca acésta sĕ dea reforme Cretenilor, carĭ nu cer altceva, decât respectarea tratatelor esistente şi cu deosebire respectarea convenţiunei dela Haleppa, ale cărei puncte principale sunt: numirea unui guvernator creştin şi confirmarea acestuia pe timp de 5 anĭ de către puterile europene, apoi canvocarea Adunărei naţionale, care se compune actualmente din 30 deputaţĭ creştinĭ şi 30 turcĭ.

Dela 1889 încóce Pórta a suspendat autonomia Cretei şi Adunarea naţională nu s'a mai convocat de atuncĭ.

Scirile mai nouĕ telegrafice ne anunţă, că revoluţia continuă şi că agitaţiunea se întinde şi în celelalte ţinuturĭ ale insulei.

Étă, decĭ, că imperiul turcesc e ameninţat a fi sguduit în temeliile sale, aşa încât numai o înţelegere deplină a puterilor garante, carĭ ţin la principiul susţinerei Turciei, a înăbuşit revoluţia armeană. Aceste puterĭ recunosc, că orĭ-ce schimbare a *statului quo* în Orient ameninţă pacea europeană. Tóte crisele orientale s'au născut din atitudinea diferită a puterilor faţă de Turcia, astădĭ însĕ tóte puterile sunt de acord, ca sĕ asigure esistenţa imperiuluĭ turcesc.

Se crede, că Sultanul cedând staturilor representanţilor puterilor, se va încerca a intra în negocierĭ cu Adunarea naţională din Creta, obligându-se a respecta convenţia din Haleppa.

Prin acéstă convenţiă de loc nu se stirbesce suveranitatea Sultanului, ci ţintesce într'acolo, ca insula Creta sĕ fiă scósă din preajma focului revoluţionar, din care sar scântei, carĭ pot pune în joc esistenţa imperiului.

Diarele marĭ din străinătate şi cu deosebire diarele englese dau în colónele lor espresiune dorinţei, că Sultanul, consciu de pericolul, ce-l ameninţă, va asculta sfaturile binevoitóre ale puterilor şi, dând reforme Cretenilor, va delătura, cel puţin pe un timp óre-care, desfăşurarea din nou a cestiunei orientale.

Puterile europene, prin urmare, hotărîndu-se a face demersurĭ pe lângă Pórta otomană, pentru pacificarea Cretei, au fost pĕtrunse de dorinţa menţinerei păcei.

Rĕmâne însĕ o cestiune deschisă: reuşi-vor puterile, ca pentru mult timp sĕ menţină pacea, când tunete înăbuşite din orisontul îndepărtat prevestesc, póte, deslănţuirea furtunei.

Viitorul, şi încă póte cel mai apropiat, ne va dovedi acésta.

Deputaţiunea renegaţilor gr. cat. din Hajdu-Dorog.

Acéstă deputaţiune, despre care am făcut amintire şi în numĕrul trecut, a sosit la Budapesta la finea sĕptĕmânei trecute. Fiindcă scopul ei era de-a cere introducerea limbei maghiare în biserică şi înfiinţarea unui episcopat gr. cat. unguresc, de sine înţeles, că din partea şoviniştilor, deputaţiunea a fost întêmpinată cu deosebită bucuriă. Tóte foile unguresci salută cu entusiasm deputaţiunea şi pledéză cu foc pentru împlinirea cererilor ei.

De-ocamdată publicăm după foile budapestane următórele amĕnunte asupra isprăvilor făcute de acéstă deputaţiune în Budapesta:

Deputaţiunea a constat din 58 membri, la carĭ s'au mai adaus şi delegaţĭ din partea dieceselor *Muncaciu*, *Eperjes*, *Oradea mare* şi *Gherla*, fiind cu totul vre-o 220 de inşĭ.

Sâmbătă diminéţa, în 27 Iunie n., membrii deputaţiunei au ţinut sĕ arate Ungurilor din Budapesta, cum se póte oficia în biserica greco-catolică serviciul divin şi în limba maghiară. Ca probă ei au şi oficiat un astfel de serviciu în biserica de pe piéţa Universităţii, luând parte lume multă de curioşĭ, între carĭ şi camerarii papalĭ *Krizsán* Mihály şi *Bundula* Mihaly, carĭ după cum îi arată numele sunt de origine Românĭ. Serviciul a fost oficiat de Ujhelyi Andor, plebanul gr. cat. din Hajdu-Dorog, asistat de doi capelanĭ. La finea liturgiei, preotul celebrant a făcut o rugăciune „pentru papa, pentru patriă şi pentru regele".

De aci deputaţiunea a mers la palatul ministrului-preşedinte Banffy pentru a-i presenta un memorand.

Memorandul, care a fost presentat guvernului şi dietei, este de următorul cuprins:

In patria acésta, se dice în memorand, se află un popor „de rassă maghiară" în numĕr de vre-o 200,000, carĭ se ţin de legea catolică cu rit grecesc. In decurs de un secol acéstă confesiune luptă pentru câştigarea dreptului legal de-a se puté ruga la Dumnedeu „în limba proprie maternă", séu mai bine dis de-a avé biserica sa naţională, dér fără succes. Coreligionarii lor slavĭ şi românĭ se bucură de secolĭ de acest avantagiu, numai ei, „carĭ sunt Ma-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Signora mută.

(O foiţă memorativă din diarul unui student de p'atuncĭ din Lipsca, de *Karl Wartenburg*.)

(Urmare.)

Intr'aceste mĕ hotărîi a-mĭ vinde viéţa cât numai s'ar puté de scump. Cugetul de-a striga după ajutor, nu-mĭ venì în minte; de-altmintrelea ar fi fost cu totul zadarnic, căcĭ coridorul cel întunecat şi ograda cea largă nu permiteau venirea la timp a ajutorului.

— „Amêndoi trebue sĕ murițĭ", repetà atacatorul meu înc'odată şi ochii lui erau roşii ca sângele.

Eu simulam o răcélă şi liniştе, ce de-altmintrelea nu le aveam.

— „Nu móre omul atât de iute, Procop Makovetzky, cu deosebire când are de lucru cu un spion laş!"

Sciam bine, că cu vorbele acestea l'oiŭ aduce într'o furia nebună şi chiar prin acésta mi-l voiŭ face nemilostiv, findcă din aceste vorbe ale mele va sci, că e descoperit. Dér eu îmĭ făcusem un plan, voii a-l reţiné, a-i escita curiositatea, a câştiga timp.

Când rostii numele Makovetzky, se retrase îndĕrĕpt şi mĕ privì ca o nălucă, dinţii lui cei albĭ ascuţiţĭ, carĭ se rînjau ca ai unui animal răpitor, îşĭ muşcau buza din jos şi privirea lui era ţintită aspru spre mine.

— „Procop Makovetzky", şoptì el în fine; şi acésta ţi-a povestit'o şerpóica asta?" îmĭ dise arătând spre frumósa femeiă leşinată, apoi rîse satanic: „huha! tu şi ea, voi nu veţĭ mai spune nimĕnui. Signora cea mută va căpĕta un insoţitor mut".

In loc de rĕspuns, îi aruncaiŭ alternativa cea vechiă:

— „Te înşelĭ, iubite prietine", îi diseiŭ eu cât numai se póte de liniştit. „Scirea e deja în gazete".

El se întinse curios spre gazetă, căutà cu nerăbdare corespondenţa din Londra şi cu o furiă satanică mototolì hârtia. „Scirea despre omul cel periculos nu-ţi folosesce nimic", dise el stringênd bărduţa şi mai tare. „Un mut nu mai póte spune istoria lui Procop Macovetzky.."

— „Incă nu sunt mut", rĕspunseiŭ eu, ridicând mâna spre a para prima lovitură.

— „Indată vei fi", dise el cu vocea înăduşită, ridicând spre mine arma, dér eu zădărnicii lovitura, punêndu-i masa în cale. In acel moment audii o lătrătură pe coridor, ér în uşă se ivi repede „Tiras", care sărì în odaiă.

— „Tiras! Vino!" strigaiŭ eu rĕsuflând greu şi în acel moment puternicul, curagiosul şi fidelul animal fù lângă mine. La semnul dat el sărì spre ucigaş.

Dér Procop Makovetzky în adevĕr era un asasin laş. El nu aşteptà năvala cânelui. Ca fulgerul de iute sărì îndĕrĕt pe uşă afară, închidênd uşa şi învêrtind cheia în brόscă. Noi eram acum prisonerĭ şĭ asasinul avù timp destul pentru a fugì. Dér acésta nu mĕ preocupa; gândul meu era la leşinata signoră, care stetea tot fără consciinţă. Ea era, care-mĭ atrase tótă atenţiunea.

Ii frecai têmplele cu spirt de salamiac şi o stropii în faţă cu apă rece. Mult timp au fost zadarnice încercările mele. In fine dete semne de viéţă, îşĭ deschise ochii şi încercà a se ridica. Cădù însĕ pe un scaun, îşĭ ridicà pĕrul cel des şi negru de pe frunte şi de pe faţă şi sta încremenită. O cuprindeau fiorĭ din când în când.

— „Unde-i el?" întrebà ea încet.

— „S'a dus, a fugit, dér spune-mĭ d-ta, era el în adevĕr bărbatul d-tale?

Ea plecà capul acoperindu-şĭ faţa cu amêndouĕ mânile şi erupse într'un plâns dureros. Eu tăcui şi mĕ gândiam, cum s'ar fi putut, ca o fiinţă atât de drăguţă sĕ fiă nevasta unui astfel de monstru. „Tiras" zăcea tăcut la piciórele acestei nefericite şi privia cu ochii lui brunĭ asupra plângătórei femei. De-odată îşĭ ascuţi urechile şi lătrà tare. El recunoscuse paşii lui George.

N'a fost mică surprinderea, ce l'a cuprins pe George când aflà uşa încuiată, dér când vĕdù pe Signora aci, rĕmase mai mult decât uimit.

Cu mare grabă îi împărtăşii cele petrecute în absenţa lui, ér el gândeai, că-mĭ sórbe tótă vorba. „Tiras" fù mântuitorul nostru dimpreună cu portarul, cu acel sĕtos ciobotar, care şi adĭ a fost beat şi ga

ghiarĭ de baştină cu trup şi suflet“ nu pot nicĭ până adĭ a se ruga Dumnedeului lor „pe faţă şi în mod legal în scumpa lor limbă maternă.“

Incă în 1843 ei au adresat dietei o petiţiă, în care au cerut, că avênd în vedere situaţiunea materială lipsită a lor, sĕ lase a se traduce pe cheltuéla ţĕrei cărţile bisericescĭ şi tot-odată sĕ li-se permită a se ruga şi la altar „în limba maternă maghiară“. La 1868 s'a ţinut în Hajdu-Dorog o adunare mare a representanţilor tuturor „credincioşilor maghiarĭ catolicĭ greco-sêrbĭ din patriă“, care de-asemenea a cerut înfiinţarea unui episcopat maghiar, al căruia episcop sĕ fiă îndrumat a introduce limba maghiară in biserica lor; la 1881 s'a făcut încă o încercare de felul acesta, ba chiar „înţeleptul patriei“, Francisc Deak, a declarat afacerea acésta ca o „cestiune sfântă a naţiunei, a patriei“, dér cu tóte acestea lupta lor a rĕmas pănă adĭ fără succes. Rĕsplata multelor cererĭ şi osteneli se mărginesce la atâta, că în Hajdu-Dorog s'a înfiintat o locotenenţă episcopéscă aprópe fără nicĭ un cerc de influenţă, dér introducerea liturgiei maghiare s'a amânat. Liturgia în limba *rusésca şi valahă* însĕ, ce se folosesc adĭ în biserica lor, nu e înţelesă de loc de popor.

Cestiunea înfiinţărei unui episcopat maghiar, se dice în Memorand, adĭ e ne'ndoiosă, căcĭ „décă avem în vedere mijlócele de carĭ se folosesc mai ales coreligionarii noştri de naţionalitate *valahă* pentru cultivarea naţionalităţii lor, şi *décă ţinem sémă, că acest curent păgubitor şi periculos pentru naţiune îşĭ estinde blăstemata sa influinţă şi activitate şi asupra coreligionarilor noştri maghiarĭ din cel mai unguresc ţinut şi chiar şi adĭ ocupă tot mai mult teren*, nu esităm a declara, că înfiinţarea unui episcopat maghiar este de neapĕrată necesitate *şi din punct de vedere al interesului naţional*“.

Se spune mai departe în acest Memorand, care dealmintrelea e adresat cătră dieta, că la Hajdu-Dorog se află biserică destul de pomposă pentru a servi ca catedrală; edificiu pentru residenţa încă, restând numai salarul fitorului episcop. Termină cerênd, ca dieta sĕ îndrume guvernul a face monarchului fără amânare propunerea, de-a înfiinţa *„pentru toţĭ catolicii cu rit grecesc şi de rassă maghiară din patriă“ un episcopat şi un capitlu în Hajdu-Dorog.*

Ministrul preşedinte Banffy a promis deputaţiunei, că va face tot ce se póte, dér resolvarea cestiunei recere timp mai lung, deóre-ce trebue sĕ intre în înţelegere cu Scaunul apostolic din Roma.

Dela Banffy deputaţiunea a mers la Desider Szilagyi, preşedintele camerei. Aci conducĕtorul deputaţiunei, Nagy Miklos, dise, că *„este o sută de anĭ, de când ei luptă în contra valahisărei.“* Un alt membru al deputaţiunei, Fejérváry Imre din Macău, făcù cunoscută situaţiunea credincioşilor maghiarĭ gr. cat. din diecesa Oradiei-marĭ şi *„în mod fórte interesant a arătat uneltirile popilor şi dascălilor valahĭ“*. Alt membru dete lui Szilagyi un esemplar din *liturgia tradusă pe unguresce.*

Szilagyi a rĕspuns îndemnând pe membrii deputaţiunei sĕ lupte şi mai departe cu constanţă, orĭ îşĭ vor ajunge acum scopul, orĭ nu, „căcĭ numai cel tare póte sĕ-şĭ ajungă scopul propus“. „Precum vĕd“, dise Szilagyi, „cestiunea întêmpină numai impediment bisericesc, nu dogmatic, nicĭ disciplinar, ci póte că Scaunul apostolic se teme, că *esemplul va fi lipicios.* Dér apoi óre numai limba maghiară este lipiciósă?“ — dise Szilagyi.

Aci reproducem după „M-g.“ şi următorul dialog:

Szilagyi: Eu încă sunt din Bihor; în care parte locuesc credincioşii asupriţĭ maghiarĭ?

— Sus spre Dobriţin.

— Pănă unde se estinde cercul de influinţă al episcopiei din Oradea-mare?

— In jos, pănă la Macău.

— Şi acolo încă se face serviciul divin în limba valahă?

— Noi ne rugăm unguresce, liturgia însĕ se face în limba valahă, deşi fiă-care Valah scie unguresce; numai cătră Nădlac se află de aceia, carĭ vorbesc rĕu limba nóstră.

— *Episcopul ce-a dis?* întrebà acum Szilagyi.

— A lăudat fórte mult pornirea nóstră.

— Acesta e *Firczák*, observà Szilagyi (Firczák e numele renegatului episcop rutên dela Muncaciu. — *Trad.*), *dér ce-a dis celalalt?* (adecă episcopul *Pavel.* — Trad.)

— *Acela nu vorbesce cu noi.*

Szilagyi n'a fost surprins de acest rĕspuns, dice fóia maghiară, ci a clătit numai puţin din cap.

Dela Szilagyi deputaţiunea a mers la ministrul de culte Wlassics. Aci conducĕtorul deputaţiunei vorbi de *„lupta, pe care greco-catolicii maghiarĭ o pórtă de 50 de anĭ contra direcţiei de valahisare“*. Wlassics a promis şi el tot concursul, declarând, că *„ce privesce cultivarea spiritului naţional, acesta e problema guvernului, a-l face atent în privinţa acesta e de prisos.“*

Cetitorii pot sĕ vadă din acestea, că aicĭ se urzesce un atentat nou în contra bisericei române gr. cat. Cea mai puternică armă de luptă cu care renegaţilor din Hajdu-Dorog li-a succes a căştiga inimile miniştrilor ungurescĭ, este ura de rassă faţă de Românĭ. Cestiunea e mult mai importantă, decât sĕ nu revenim asupra ei.

CRONICA POLITICĂ.

— 17 (29) Iunie.

Un **nou conflict** s'a iscat între patriarchul sêrbesc **Brankovicĭ** şi între ministrul-president **Banffy.** Ansa, se 'nţelege a dat'o Banffy, care cu *ignorarea patriarchului* s'a apucat şi i-a comunicat direct nou alesului episcop dela Verşet, Gavil Zmejanovicĭ, scirea despre întărirea alegerei sale din partea monarchului, provocându-l tot-odată, ca fără amânare sĕ plece la Budapesta pentru depunerea jurmămêntului. Despre acéstă procedere a lui Banffy, Zmejanovicĭ imediat a încunosciinţat pe patriarchul printr'o telegramă. Patriarchul imediat a şi plecat la Budapesta, pentru ca de aci sĕ întreprindă paşii necesarĭ la monarch spre a 'i se da satisfacţiă pentru ofensa, ce 'i s'a făcut din partea îngâmfatului ministru-president.

*

Precum se vede, **ideile monarchiste** prind tot mai adêncĭ rădĕcinĭ **în Francia.** Ca dovadă în privinţa acésta póte servi şi următórea împărtăşire a diarului părisian „Intransignant“, care intr'unul din numerii sĕi mai noi scrie: „Locuitorii Parisului au fost fórte surprinşĭ într'o dimineţă, când pe păreţii tuturor casarmelor din Paris s'au aflat afişate placate cu inscripţia: *„Trăéscă principele Victor Napoleon! Trăéscă împĕratul!“* Făptuitorii sunt necunoscuţĭ, dér faptul se presentă cu atât mai sensaţional, căcĭ *astfel de placate au fost aflate şi pe la soldaţĭ prin busunare.*

*

Principele Montenegrului, **Nichita,** a sosit Sâmbătă la 9 óre a. m. **în Belgrad.** La gară a fost primit de regele Alexandru şi de numeróse somităţĭ ale Serbiei. Regele şi principele Nichita s'au îmbrăţişat. Principele s'a întreţinut cu mai mulţĭ dintre cei presenţĭ, între carĭ şi cu ambasadorul austro-ungar Schiessll şi cu Risticĭ, fostul regent al Serbiei. La conac, Nichita a fost primit de regina Natalia, asistată de personalul curţii. Dela gară pănă la conac au făcut spalir trupele din loc. La 11 óre a. m. principele, însoţit de regele Alexandru şi regina Natalia, au asistat la parastasul oficiat pentru cei căduţĭ pe câmpul mierlii la 1389. Principele Nichita a pus o coronă pe mormêntul principelui asasinat Mihail. Regele Serbiei a distins pe principele Nichita numindu-l proprieter al regimentului de infanteriă Nr. 9 şi totodată şi comandant al batalionului 3 de gardă.

*

Din Tiflis se telegrafézá, că în Teheran s'a făcut un **atentat contra Şahului Persiei,** Muzafir-Eddin. Şahul din întêmplare a rĕmas neatins. Se dice, că atentatorul este unul dintre membrii secţiei babiste, care a omorît şi pe fostul Şah Nasz-Eddin, tatăl lui Mazafir. Atentatorul a fost prins.

„Liga Română“.

Scim, că comitetul central ales de congresul Ligei din Maiŭ a. c. a decis a înfiinţa un organ al Ligei. Sâmbătă a apărut primul numĕr al acestui organ, sub numele de *„Liga Română“*. Va ieşi dela 15 Septemvre v. încolo regulat în fiă-care Dumineca. Numĕrul întâiŭ a apărut acum pentru că — cum dice comitetul — „situaţia, ce 'i-s'a creat Ligei culturale dela Congres încóce de cătră domnii, carĭ au făcut parte din vechiul comitet central al ei, reclama o lămurire autentică“.

Diarul e tipărit pe şésă colóne format mare şi conţine articule destul de variate privitóre la Ligă şi la cestiunea naţională.

Etă cum desfăşură însu-şĭ comitetul, care dirige fóia motivele, ce l'au îndemnat a-o scóte. In fruntea numĕrului I al „Ligei Române“ cetim următórele:

Cestiunea naţională luase în ultimii anĭ un avênt atât de mare şi puternic în Transilvania şi la noi, încât tótă societatea românéscă începuse a-şĭ da sémă de existenţa acestei cestiunĭ, care acum vr'o 6—8 anĭ par'că nicĭ nu exista pentru noi.

Incepuse decĭ şi la noi în ţéră o eră senină de interesare patriotică şi de simpatiă pentru causa fraţilor noştri subjugaţĭ şi pentru toţĭ susţinĕtorii ei.

Mişcarea română de peste Carpaţĭ trediseĭ în noi sentimentele nóstre firescĭ de comunitate naţională; suferinţele celor asupriţĭ ne înduioşau; aspiraţiunile lor ne încăldia, manifestările vitalităţii lor ne umpleau sufletul de mândriă naţională şi întăriau nu numai în noi, ci şi în străinĭ, credinţa în destoinicia şi viitorul neamului românesc.

Lumea politică străină începuse sĕ afle, că Românii sunt un popor de 12 milióne de Latinĭ în Sud-Estul Europei, că ei constitue o naţiune geograficesce şi etnicesce bine închiegată, că acéstă naţiune deşi despărţită adĭ prin hotare politice arbitrare este perfect conscientă de comunitatea intereselor sale permanente şi formézá astfel o formidabilă falangă, una şi nedespărţită când e vorba de apĕrarea individualităţii sale naţionale.

Tótă lumea nóstră bine simţitóre era mulţumită, că în sfârşit s'a deşteptat în noi toţĭ consciinţa despre existenţa unei cause marĭ şi sfinte, menită a potoli din când în când pasiunile nóstre politice, o causă menită a ne face sĕ uităm şi unii şi alţii animosităţile nóstre trecĕtóre şi a ne înălţa şi pe noi cu inima în sferele ideale, în carĭ se mişcă o parte mare a naţiunii nóstre, o parte, ce luptă şi sufere pentru drepturile la vieţă ale întreg neamului nostru românesc.

Astfel se începuse a se da străinătăţii sĕ înţelégă, că cei ce atentézá la existenţa naţională a poporului român din Transilvania, lovesc în interesele şi sentimentele naţionale şi ale Românilor din România şi se găsesc astfel faţă în faţă nu cu 3, ci cu 10 milióne de Românĭ, firm hotărîţĭ a lupta cu energiă pentru drepturile celor impilaţĭ.

Pornită de peste munţĭ, mişcarea naţională se repercută la noi, cuprinse tóte inimele generóse şi tóte inteligenţele serióse, ér resultanta acestui entusiasm general alcătui temelia „Ligii pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“.

Timp de câţĭ-va anĭ activitatea Ligii a fost roditóre şi a contribuit în mare mĕsură la avêntul, pe care-l luase mişcarea naţională între noi şi în faţa întregii lumĭ civilisate.

In timpurile din urmă însĕ activitatea Ligii începù, din pĕcate, sĕ decadă, aşa, că în faţa Congresului din acest an, Liga se găsea în agoniă, şi tóta mişcarea naţională la noi în ţéră începù sĕ lîncedéscă.

Toţĭ câţĭ sunt convinşĭ, că este un mare şi permanent interes naţional, ca cestiunea naţională sĕ nu lîncedéscă şi sĕ nu disparā dela ordinea dilei, ci sĕ continue a face obiectul preocupaţiunilor nóstre constante, vor admite, că se simţia de mult şi adĭ mai mult ca orĭ şi când necesitatea unui organ de publicitate în acest sens.

„Liga Română“ este menită a rĕspunde acestei necesităţĭ.

Conduşĭ de ideia, ca diarul *„Liga Română“* sĕ fiă o tribună liberă pentru discuţiunea academică a intereselor nóstre naţionale de pretutindenĭ, vom stărui, ca prin articole obiective, prin studii şi informaţiunĭ exacte şi bogate sĕ dăm publicului românesc putinţa de-a judeca marile interese ale naţionalităţii nóstre din tóte punctele lor de vedere.

Cu desĕvîrşire independent, organul Ligii nu are în vedere, decât scopul senin, pentru care este înfiinţat şi se adresézá deopotrivă la toţĭ Românii fără nicĭ o distincţiune de partide politice.

Suntem sigurĭ, că toţĭ Românii de bine vor sci sĕ aprecieze hotărîrea nóstră şi ne vor da tot concursul lor, pentru ca *„Liga Română“* sĕ pótă prospera.

Membrii Comitetului Central Executiv al Ligii: Ionel *Grădişteanu*, Mihaiŭ *Vlădescu*, C. *Disescu*, Dr. *Obreja*, D. S. *Neniţescu*, C. *Rădulescu-Motru*, Dr. *Staicovicĭ*, A. D. *Florescu*, V. A. *Miculescu*, Colonel C. *Angelescu*, Colonel V. *Obedeanu*, Eremie *Popa*.

Intre celelalte articule privitóre la situaţia actuală a Ligei remarcăm căldurosul Apel al comitetului secţiunii Bucurescĭ a Ligei, ales în întrunirea de Joia trecută.

Dorim noului confrate vieţă lungă şi prosperă!

SCIRILE DILEI.

— 17 (29) Iunie.

Esamenul verbal de maturitate la şcóla comercială superióră gr. or. română din loc s'a ţinut în 13 şi 14 v. c. Ca comisarĭ la acest esamen au fost d-nii: 1) Nicolae *Putnoky*, directorul gimnasiului superior din Lugoş, ca representant al ministeriului de culte şi instrucţiune; 2) Francisc *Koós*, consilier reg. şi inspector de şcóle în pensiune, ca representant al ministeriului de comerciu, şi 3) Vasile *Voina*, protopop şi vice-preşedinte al Eforiei şcolare, ca representant al consistoriului archidiecesan. La esamen s'a supus 22 candidaţĭ, dintre carĭ au fost declaraţĭ maturĭ cu nota *„fórte bine“* trei, maturĭ cu nota *„bine“* şépte, maturĭ cu *„suficient“* opt. Cu „fórte bine“ au eşit: Ioan *Comşa*, Ioan *Oancea* şi Romul *Tocanie*; cu „bine“ au eşit: N. *Bercu*, I. *Dejenar*, Afil. *Popovicĭ*, St. *Popovicĭ*, I. *Preda*, G. *Stoica* şi I. *Şuşciù*; cu „suficient“ au eşit: G. *Băluţ*, Argh. *Baloiu*, G. *Bomben*, P. *Burz*, A. *Damian*, T. *Herseni*, C. *Simu* şi G. *Stănescu*. Ceilalţĭ patru s'au avisat la emendarea esamenului după 3 lunĭ.

—o—

Restauraţiunea generală municipală a oraşului Timişóra s'a efeptuit Joia trecută.

---

uitat pórta deschisă. De nu era pórta deschisă, cânele n'ar fi putut străbate înlăîntru.

Intr'acestea Signorei éraşĭ 'i-se făcù atât de rĕu, încât furăm nevoiţĭ sĕ sculăm pe proprietara otelului, deóre-ce Signora pentru cât bine-i în lume n'ar mai fi intrat în odaia, ce-o ocupase cu bărbatul sĕu. Eu cercetaiŭ odaia aceea, — era golă; lucrurile aruncate in pripă prin odaiă şi hainele împrăştiate trădau graba, cu care se gătà mişelul de fugă.

Veniră curênd şi preprietara hotelului cu soţul sĕu. Ei nu se puteau destul mira de cele în êmplate; nu-şĭ puteau închipui, cum se póte întêmpla aşa-ceva într'o casă cinstită din Lipsca. Necasul cel mai mare al hotelierului era, că teribilul om, Procop Makovetzky, nu-şĭ plătise datoria ce-o făcuse în ultimele trei dile.

Dér totuşĭ se arătară destul de prevenitorĭ faţă cu tinĕra damă, o primiră în odaia lor propriă şi trimiseră după medic.

Signora avea frigurĭ şi fantasa.

(Va urma.)

„Dreptatea“ spune, că toţĭ funcţionarii de mai 'nainte, dela primar până la cel din urmă, au fost realeşĭ prin aclamaţiune. Intre aceştia sunt şi 2 Românĭ la posturĭ mai alese: D-l Emil *Bárdossy*, căpitanul poliţiei locale şi Georgiu *Popa*, perceptor la oficiul de contribuţiune. Mai sunt încă câţĭ-va Românĭ aplicaţĭ ca cancelişti. Voind a fi dreptĭ, caută sĕ constatăm, dice organul timişorean, că la oraş elementul românesc este proporţionalminte totuşĭ mai bine representat între funcţionarĭ, decât la comitat şi la justiţiă, apoi de persecuţiunĭ locale şovinistice încă au fost binişor cruţaţĭ Românii din partea autorităţilor locale. In diua a doua după restauraţiune a sosit dela minister aprobat noul statut, care urcă binişor salariele funcţionarilor şi le sporesce şi numĕrul.

—o—

O nouă demonstraţiă a studenţilor croaţĭ. Din Viena li-se comunică foilor ungurescĭ, că vre-o 150 studenţĭ croaţĭ universitarĭ au făcut marĭ demonstraţii contra profesorului de universitate şi consilier de curte Jagic, pentru-că cu ocasiunea delegaţiunilor acesta s'a alăturat la Kallay, dicênd, că despre o limbă bosniacă, ca limbă separată, nicĭ vorbă nu póte fi. Când profesorul Jagic a eşit dela universitate, studenţii s'au luat după el înjurândul şi strigându-i: *„Jos cu Croatul trădător!“* Studenţii sĕ fi ameninţat pe Jagic chiar cu bătaiă, aşa că acesta abia a putut sĕ se refugieze.

—o—

Grindină. Vinerea şi Sâmbăta trecută a cădut în apropierea Braşovului grindină, care, după cum ni-se comunică, a pricinuit pagube marĭ mai ales pe hotarul comunei Bod şi a Stupinelor, nimicind sĕmĕnăturile.

—o—

Cursul de bone din Blaşiu. Ni-se comunică: Cursul de îngrijitóre pentru asilurile de copii, ce s'a deschis în Blaşiu la 1 Maiŭ, s'a încheiat în 22 Iunie. Au luat parte la curs 5 bone, între carĭ şi d-na Maria Halmaghi din Braşov. Prelegerile s'au ţinut sub conducerea d-şórei Melania Brênduşanu, ér esamenele s'au depus în presenţa d-lui Ioan F. Negruţiu, ca preşedinte şi a întregului senat şcolar.

—o—

Logodna lui Moltke, Douĕ nume marĭ istorice au venit dilele aceste în legătură mai strînsă unul cu altul. Contele *Moltke*, fiiul ambasadorului danez din Paris şi totodată strănepotul marelui beliduce german, s'a logodit dilele acestea cu fiica rĕposatului colonel *Gerome Napoleon Bonaparte.*

Măcelul dela Mehadica.

Telegrama de mai jos ne comunică pe scurt scirea, că *30 de ómenĭ au fost împuşcaţĭ din partea gendarmilor ungurescĭ.* Până vom pute aduce raport special în causă, lăsăm sĕ urmeze aci câte-va amĕnunte după o telegramă mai lungă a lui „Budapesti Hirlap“. Se'nţelege, raportul fóiei ungurescĭ tinde a arunca tótă vina asupra Românilor. Etă cum descrie casul:

In 24 Iunie s'a presentat în marea comună Mehadica conducĕtorul cărţilor funduare din comitatul Caraş-Severin, anume Sulyok Arpad, cu scopul ca sĕ mĕsure şi sĕ întroducă în cărţile funduare intravilanele, ce au fost luate din bunul statului şi au fost trecute în proprietatea comunei. Fiind vorba de mĕsurarea pămênturilor, locuitorii au considerat acésta ca o vătĕmare a dreptului lor, au arborat stég negru pe casa comunală şi, la sosirea funcţionarilor dela cărţile funduare, *agitatorii* au dat avisul prin descărcăturĭ de pistóle. La audul împuşcăturilor, s'a adunat popor în numĕr de vre-o 500, gata de-a nĕvăli asupra noilor sosiţĭ. Aceştia, vĕdêndu-se în primejdiă, se întorseră repede la gară şi de aci pleacară mai departe cu trenul.

Se părea, că ordinea e restabilită. Autorităţile comitatense însĕ au trimis pe sergentul de gendarmĭ Kőrnyei, ca sĕ pornéscă cercetarea. Acesta a *şi prins pe 15 inşĭ sub prepus, că ei ar fi agitat, şi i-a deţinut la casa comunală.* Poporul prin acésta s'a iritat şi mai mult. Pentru suprimarea unei eventuale resvrĕtirĭ, au mai sosit la faţa locului şi locotenentul de gendarmĭ Bányay şi solgăbirĕul Glevaux Bela.

După amédĭ, pe când aceştia făceau cercetarea, ca la 1000 de ómenĭ înarmaţĭ cu cóse şi arşauĕ nĕvăliră asupra lor pretindênd sĕ libereze pe cei deţinuţĭ, ceea ce s'a şi întêmplat. După liberare însĕ, aceştia din nou au aţîţat poporul, care ceru acum sĕ li-se dea în mână primarul comunei. „Omul acesta este duşmanul poporului; daţi-ni-l încóce sĕ-l tragem în ţépă!“ — striga mulţimea. Gendarmii au declarat însĕ, că pe primar nu-l vor preda; încuiară pórta şi îndĕrĕtul ei îşĭ luară posiţiă gata de-a împuşca. Mulţimea a smuls însĕ pórta din ţîţînĭ şi a nĕvălit în curte, unde se aflau 9 gendarmĭ. Banyay a comandat „foc!“ şi atuncĭ cei *9 gendarmĭ puşcară de-odată.* Ţipete şi sbierete teribile din pieptu-rile mulţimei. Dintre Valahii rĕsvrĕtitorĭ 4 cădură **morţĭ, ér 16 au fost greu răniţĭ. Nu peste mult au murit încă doi dintre răniţĭ.**

Pentru moment, rĕsvrĕtitorii, carĭ *nu s'au aşteptat la aşa ceva*, au reterat; în momentul următor însĕ din nou s'au aruncat asupra gendarmilor, dér aceştia n'au mai recurs la armă, ci s'au apĕrat *eroicesce* până séra târdiu, când rĕsvrĕtitorii s'au depărtat cu ameninţarea, că în diua următóre din nou vor începe lupta.

In decursul nopţii factorii principalĭ ai rĕsvrĕtirei au fost arestaţĭ. La ordinul fişpanului Jakabffy, în 27 Iunie *a plecat din Caransebeş o companie de soldaţĭ la Mehadica. Localitatea este sub asediu.*

Acestea sunt informaţiunile tendenţióse ale fóiei ungurescĭ, care nu se ruşinézá a numi pe gendarmii ucigaşĭ *„bravĭ“*, lăudându-i pentru *„eroismul“* lor. Se vede, că avem şi aicĭ de-a face cu o barbariă monstră. Aşteptăm informaţiunĭ conscienţióse şi amĕnunţite în causă.

Esamene în Braşov.

Erĭ s'a ţinut esamenul practic cu elevele din Internatul-orfelinat al Reuniunei femeilor române din loc. Lipsa de spaţiu ne silesce sĕ amânăm publicarea unui raport amĕnunţit asupra acestui interesant şi bine succes esamen pe mâne.. De-ocamdată lăsăm sĕ urmeze aci următorul raport privitor la esamenul şcólei nóstre frebeliane:

Braşov, 17 (29) Iunie.

Sâmbătă în 15 Iunie la órele 10 a. m. un public fórte numĕros aştepta începerea esamenului cu copiiĭ dela *şcóla frebeliană* din Scheiŭ. Plăcut şi admirabil esamen, ca şi cum rar avem ocasiune sĕ vedem. Cei 70 de copilaşĭ şi copiliţe păşiră voinicesce în sala cea mare a gimnasiului sub conducerea plăcutei lor profesóre, a D-rei Maria *Bogdan*, cântând în gura mare marşul „Adĭ eşim la preumblare“. Defilarea înaintea publicului se făcu cu multă preci-siune. Mai cântară tot în marş „O păsĕrică strigă“, „Printre érbă cresce“, „Hai veniţĭ fraţĭ şi surorĭ“ ş. a.

Se făcură apoi în cerc diferite esercิţii libere gimnastice şi se predară jocurile de cerc „Pe câmpia cea verdie“ şi „Eu sum d-nul maior“. Doi copii numĕrară în serii de câte dece pe toţĭ ceilalţĭ, ér o copiliţă spuse povestea „Mica păstoriţă de gâsce“, după care urmà esamen din istoria naturală, în care se descrise gâsca.

Punctul de culminaţiune mi-se pare, că au fost jocurile libere „Somnoróse păsĕrele“ de Eminescu, „Odat'o copiliţă“ de Z. Boiu, „Porumbarul“ şi „Musca“. Jocurile acestea sunt combinaţia proprie a D-rei Bogdan şi-ţĭ făceau impresia unei operete, căcĭ în vreme ce corul executa cântările, o parte a copilaşilor representau în realitate, cum se adună somnorósele păsĕrele pe la cuiburĭ, cum trece lebeda printre trestii sĕ se culce, cum se apropiă îngerii şi cum se arată blânda lună etc. etc.

In fine copilaşii se aşedară frumos pe micile lor băncĭ jur împrejur, ér profesóra le împărţi la toţĭ bombóne, o recompensă binemeritată pentru drăguţele lor prestaţiunĭ. Apoi aranjându-se érăşĭ 2 câte 2, eşiră în marş triumfal cântând „Sĕ mergem dér sĕ mergem“.

E greu sĕ represinţĭ în scris tabloul acestui esamen de model. Publicul asistent a fost animat de-o neîntreruptă veselie. Domnişóra M. Bogdan s'a arătat o talentată măestră şi pe terenul acesta atât de neobicĭnuit la noi la Românĭ. Noi îi aducem omagiile nóstre de recunoscinţă şi din tótă inima îi gratulăm.

a.

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Comitetul societăţii „Academia ortodocsă“ pentru literatură, retorică şi musică bisericéscă în seminariul archidiecesan din Cernăuţĭ invită la *Conferenţa solemnă*, ce se va ţine Duminecă în 30 Iunie (12 Iulie) c. la $3^1/_2$ óre p. m. în sala sinodală. Pentru Comitet: Presidentul: Vasilie *Cilievicĭ*, stud. în teolog.; Secretariul I: Eugeniu *Tarangul*, aud. de teolog.

Programul: 1.) „Cuvênt de deschidere,“ rostit de preşedintele societăţii; 2). „Psalm 149“ comp. în As-dur; 3). O piesă musicală ruténă; 4.) „Cântec de lume“, cuvinte de V. Alexandri, comp. în F-moll şi Es-dur; 5.) Un tractat istoric în limba ruténă, de Th. Hlevca; 6.) „Un sălut de nópte“. cuv. trăd. de I, Ieşan compus în Es-dur de Stork; 7). (După pausă): „Psalm 149“ comp. în E-dur (rut.); 8). „Reflecsiunĭ asupra indiferentismului religios în urmările sale funeste“, de A. German; 9). „Cântecul Prutului“, cuvinte de Neniţescu compus în As-dur;). 10 „Psalm 85“ comp. în Es-dur (ruten.) 11). „Mórtea lui Mihai Vitézul“, cuvinte de D. Bolintinénu, comp. în C-B-F-şi A-dur de I. Vidu. Tóte celelalte piese musicale sunt de I. Vorobchevicĭ.

*

Junimea academică *din jurul Ciceu-Cristurului* (com. S.-Dobîca.) Invită la Petrecerea de Vară, ce se va aranja la 12 Iulie n. c. în Ciceu-Cristur (Csicsó-Keresztur), sub scut sigur. Venitul curat e destinat în favorul bisericei române gr.-cat. arsă, ce se edifică acum. Preţul întrărei de persónă 1 fl. în familie 80 cr. Inceputul la 6 óre p. m.

Pentru comitet: Georgiu Isai, preşed.; Ambr. Plaian, v.-preş; Iac. Marga, casariŭ; Val. Deac, secret; Sever Groze contr.; Teod. Brehariu, Vas. Borgovan, Gr. Blaga, A. Chinteuan, I. Ciorceriu, G. Moldovan, T. Morariu, D. Rus.

Suprasolvirile şi ofertele marinimóse se vor primi cu mulţămită şi chita pe cale diaristică. St. familii sunt avisate la provisiunea proprie. Pentru beuturĭ bune cu preţurĭ moderate se va îngriji comitetul.

Gara în loc; Trenul sosesce: direcţiunea Bistriţa-Deş 6 óre a. m., 3 óre p. m. Deş-Bistriţa: 10 óre a. m. şi 8 óre p. m.

NB. Toţĭ acei d-nĭ. resp. familii române, carĭ din erore, orĭ póte din vre-o meregularitate a postei nu vor fi primit invitărĭ, *sunt rugaţĭ a se considera prin acésta ca invitaţĭ.*

SCIRI ULTIME.

Mehadica, 27 Iunie. (Inform. part. a „Gaz. Trans.“) *In diua de 26 Iunie pe la órele 5 séra* **gendarmii ungurescĭ au puşcat în comuna Mehadica** (comitatul Caraş-Severin) **treidecĭ de bărbaţĭ şi femei.**

Bucurescĭ, 16 (28) Iunie. Astădĭ era sĕ se ţină întrunirea convocată de membrii vechiului comitet în sala Hugo cu scop de a lua posiţiune faţă cu decisiunile ultimului Congres al Ligei, contra cărora, cum sciţĭ, au protestat cei din vechiul comitet. S'a făcut mare propagandă, ca sĕ se adune membrii secţiei desfiinţate de către actualul comitet central, dér cu tóte sforţările nu s'au putut întruni în numĕrul recerut de statute, fiind de faţă numai 200—250, între carĭ partea cea mai mare funcţionarĭ. De aceea adunarea s'a amênat, se dice, pe Dumineca viitóre.

Bucurescĭ, 16 (28) Iunie. Se asigură, că prinţul Ferdinand al Bulgariei va veni la finele lunei vitóre la Sinaia pentru a visita pe Regele României. Principele Ferdinand va sta câte-va dile la Sinaia şi se crede, că în acest timp se vor pune şi basele unei convenţiunĭ comerciale cu România.

NECROLOG. Greu lovită de sórte vĕd. Ioana Popescu n. Sandor ca mamă, Gizela Truţia ca soţiă, Victoria, Ioan, Iosif, Rafila, Sofia, Iuliana şi Teodor ca fraţĭ şi surorĭ, Sidonia Crisianu, Pavel Siendrea şi Simion Butnariu ca cumnată şi cumnaţĭ, Ioan, Maria şi Ionel ca nepoţĭ, anunţă tuturor rudeniilor şi cunoscuţilor trecerea din vieţă a prea iubitului lor fiu soţ, frate, cumnat şi unchеşĭ.

Dr. Emilian Popescu,

profesor la gimn. din Braşov, care după grele suferinţe şi-a dat nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului în 26 Iunie 1896 în al 33-lea an al etăţii.

Rămăşiţele pămêntescĭ se vor aşeda după ritul bisericei gr. or. în 27 l. c. la 4 óre p. m. în cimiteriul bisericei gr. or. din loc.

Dumbrava, 26 Iunie 1896.

Fiă-i ţĕrêna uşóră!

DIVERSE.

Monumentul Jidanilor în Egipet. Dintre tóte monumentele aflătóre până acum şi scrise cu hieroglife, nicĭ pe unul nu se află scris cuvêntul *„Israil“*. Acum numai s'a aflat un monument, pe care între altele, se află şi un şir scris despre Jidovĭ şi sună astfel: *„Poporul lui Yţirail este deja estirpat, deórece nu mai are copii“.* Inscripţia acésta se crede a fi de pe timpul lui Faraon, care a demandat, că fiă-care Israeliten nou născut sĕ fiă aruncat în apă.

Cariera de medic în Rusia. Cea mai tristă sórte, între toţĭ specialiştĭ Rusiei o au medicii. O statistică din Rusia arată, că cel mai mare contingent al sinuciderilor î dau medicii, în comparare cu ceilalţĭ. Causa acestor sinuciderĭ este trista stare materială, în care se află medicii din Rusia. Despre un medic, care pe an căştigă 2000 ruble, se dice, că se află în starea cea mai bună; cei mai mulţĭ medicĭ însĕ, au un căştig anual de 600—1200 ruble, dér şi aceştia numai cu mare trudă îi póte căştiga, aşa, că de diminéţa până séra trebue sĕ muncéscă, cercetând pe bolnavĭ, ba chiar şi nóptea trebue sĕ facă visite bolnavilor. Faţă de aceştĭ medicĭ lipsiţĭ de mijlóce sunt însĕ unii, carĭ sunt milionerĭ; aşa de esemplu Sacharin, renumitul profesor din Moscva, care nu de mult dărui o jumĕtate de milion de ruble pentru scopurĭ de binefacere.

Literatură.

Din *„Biblioteca pentru toţĭ“* au apărut Nr. 70: **Legenda Ţiganilor** de *P. Dulfu*, o lucrare plină de umor, care până acum n'a mai fost tipărită nicăirĭ. In partea primă se află portretul şi o scurtă biografiă a talentatului şi bine cunoscutului autor. Apoi tot de d-l P. Dulfu: *Coţofana*, legendă poporală şi *Mora dracilor* (cântul 12 din epopea poporală „Isprăvile lui Păcală“.) In text mai multe ilustraţii originale. — Repetăm a recomanda şi cu acéstă ocasiune tuturor celor ce vor sĕ aibă o bibliotecă bine alésă operele apărute până acum din „Biblioteca pentru toţĭ“ edată de Libräria Carol Müller din Bucurescĭ. Se póte procura şi dela librăria Ciurcu din Braşov à 30 banĭ (8 cr.) volumul.

Din cunoscuta și răspândita „*Bibliotecă pentru toți*“ à 30 banĭ (8 cr.) numĕrul au mai apărut:

Nr. 59, care formézā ultima parte din frumósele impresii ale talentului poet *A. Vlahuță*, intitulate *Din gona vieții.* (complect în Nr. 51, 57 și 59).

Nr. 60, 65 și 66, cuprind complect celebrul și înduioșetorul roman *Manon Lescaut* de Abatele *Prevost.* Rar s'a vĕdut în limba română roman mai drăgălaș și mai bine scris. Traducția e făcută de cunoscutul publicist *Spartali.*

Nr. 61, Trotoarul Bucuresciului de D. *R. Rosetti* (Max), unul dintre cei mai spirituali gazetarĭ românĭ.

Nr. 62 Enoch Arden, poemă fórte frumósă de *Tennyson.* Acéstă bucată frumos ilustrată și prea bine tradusă în versurĭ de d. *Haralamb Lecca,* au fost supranumită „Werter engles“.

Nr. 63 e un numĕr de o excepțională valórea literară. *Satirile d-lui Dem. C. Olănescu* (Ascanio), sunt un mic cap de operă de vervă și de ironiă. In acest volum se află și deliciósa comediă *Pe malul gârlei,* în care marele artist Iulian era neîntrecut. Limbă d-lui Olănescu este dintre cele mai frumóse.

Nr. 64, Spre primăvéră, versurĭ de *Costin,* un tînĕr al cărui talent făgăduesce mult.

Cu acéstă ocasie recomandăm călduros tuturor celor interesanțĭ „Biblioteca pentru toțĭ“ ca *cărți de premii.* Eftinătatea ei, (căcĭ spre pildă cu 3 lei, ai 1.000—1.400 paginĭ), valórea literară a operilor, ce conține, o fac sĕ fiă adevărată publicație bună de dat *premii* tinerimei de ambe-sexe, dela orașe și sate. Incă odată o recomandăm pensiónelor, proprietarilor, primarilor, părinților și tuturor, carĭ doresc ca copii sĕ cetéscă lucrurĭ sănĕtóse și plăcute. Librăria editóre *Carol Müller*, (53 Calea Victoriei), trimite orĭ cui *gratis* catalogul complect.

Librăria Müller a deschis și la *Sinaia* în *Parc* pentru timpul verei o sucursală bogat asortată cu tot felul de cărțĭ, române, francese, germane, englese și cu tóte articolele de librărie. In curênd va mai apăré *DAN,* de *V. Vlahuță.*

*

Escursiunĭ pe munții Țerei-Bârsei și ai Făgărașului. Cu titlul acesta a apărut în tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov o carte fórte prețiósă, scrisă de d-l *Ioan Turcu*, protonotar pens. al comitatului Făgăraș. In acéstă carte, scrisă în formă de istorisirĭ pe cât de interesante, pe atât și de plăcute la cetit, se cuprinde descrierea amĕnunțită a munților, cu tóte potecile și platourile lor, cu animalele și plantațiunile lor; apoi viéța ciobanilor și păstorilor din munțĭ cu multe legende și istorisirĭ plăcute; descrierĭ întregite cu schițe istorice despre castelele și Țéra Făgărașului etc. etc. Pentru istoricĭ, pentru turiștĭ, pentru cei ce vor sĕ cunóscă, orĭ chiar sĕ facă escursiunĭ la munțĭ, cu un cuvênt, pentru toțĭ iubitorii de sciință și de frumsețile naturei, acéstă carte, de felul căreia până acum nu avem scrisă alta în limba românéscă, oferă o lectură de tot plăcută și folositóre totodată. Un esemplar, constătător din 220 pag. format mare 8⁰, costă 1 fl. (+ 5 cr. porto). De vêndare și la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Iunie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.80
Renta de coróne ung. 4%	98.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.25
Imprum. ung. cu premii	149.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	138.50
Renta de hârtie austr.	101 30
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	122.40
Losurĭ din 860	145.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	957.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	379.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	351.10
Napoleondorĭ	9.52½
Mărcĭ imperiale germane	58.77½
London vista	119.90
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%	101.05
Note italiene	44.40

O bonă,

care a absolvat cursul, din acest an, la Asilul român de copii din Blașiu cu succes fórte bun, caută ocupațiune la vre-o grădină de copii séu la vre-o familiă privată.

A se adresa la administrația „Gazetei Transilvaniei“.

Cursul pietei Brașov.

Din 29 Iunie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.60	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. 21/96.

Concurs.

Pentru **ocuparea postului de îngrijitor** al cassei și **servitor** la spitalul cetățenesc public din loc, se escrie concurs: Plata anuală este 300 fl., îmbrăcămintea oficială, locuință liberă și anual 16 metri lemne de ars.

Reflectanții la acest post nu pot concura, carĭ vor fi mai tinerĭ de 20 de anĭ, séu au trecut peste 40 de anĭ. Totodată au de a documenta prin un testimoniu de moralitate conduita lor.

Dela reflectanțĭ se cere a sci sĕ cetéscă, scrie și socoti, a cunósce limba germână, maghiară și română.

Petițiile pentru ocuparea acestui post provĕdute cu testimonii de botez, șcólă și de moralitate sunt a se preda Domnului președinte al comisiunei adm. a spitalului **Alfred Schnell** consilier magist. până **în 6 Iulie 1896 12 óre a. m.**

Brașov, 22 Iunie 1896.

1012,1—2. **Comisia adm. a spitalului**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Maiŭ 1896.**

Budapesta — Prèdeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		**Budapesta**		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö Telegd		10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5 49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriș		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12 57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uioara			2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuș	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1.30	Din 1 Iunie în tótă Joia și în sărbător cat. și or. comunică la Sinaia	8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08				Creciunel			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blașiu		2.48	12.40	7.30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	2.15	11.41	6.56	11.10	1.35
2.13	1.02	3 46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6 54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaș			10.55	6.41	10.48	12.45
3 04	1.39	4 45		10.22		Elisabetopol		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighișóra		1.06	9.42	5 53	9 43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Hașfalĕu		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoștonfalva			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apața		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra			5.58	3.16	6.33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Brașov	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2.19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4.40	5 59	12.26	7.30	3 01		Timiș		9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6 29	1 11	8.00	3.31		**Predeal**		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11.25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.	5.35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoșŭ		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău		6.28	1.19	6.55	11.01
5 12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorheiu	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ					trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brasov — Zêrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	4.30	Brașov	7.44	1.29	8 31
10 28	6.36	5.49	Zĕrneștĭ	6.20	12.05	7 20

Mureș-Ludoș - Bistrița

4.—		9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinere circulă
5 03		10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	Numai Lunia comunică	12 41	N. Marța comunică	Țagu-Budatelicŭ	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38		1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33		3.02		Lecința		2.48	7.43
9 07		3 41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6 52
9.59		4.55		Bistrița		1.16	5.55

Arad — Timișóra

6.20	11.25	5.		Aradŭ		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Segedin	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfaleu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.